

Қазақстан Республикасының Әділет біліктілік алқасы туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 11 шілдедегі N 234 Заңы Күші жойылды - Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 17 қарашадағы N 79-IV Заңымен

МАЗМҰНЫ

Күші жойылды - Қазақстан Республикасының 2008.11.17 N 79-IV (қолданысқа енгізілу тәртібін 24-баптан қараңыз) Заңымен.

Осы Заң Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес Қазақстан Республикасы Әділет біліктілік алқасының мәртебесін, құрылу тәртібін және жұмысын ұйымдастыруды анықтайды.

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1-бап. Қазақстан Республикасының Әділет біліктілік алқасының мәртебесі және оның негізгі міндеттері

1. Қазақстан Республикасының Әділет біліктілік алқасы (бұдан әрі - Алқа) Мәжіліс депутаттарынан, судьялардан, прокурорлардан, құқық пәнінің оқытушылары мен заңгер-ғалымдардан, әділет органдарының қызметкерлерінен құралатын дербес, тәуелсіз мекеме болып табылады.

2. М ы н а л а р :

1) аудандық және соларға теңестірілген соттар төрағалары мен судьяларының бос қызмет орындарына кандидаттарды сапалы іріктеуді қамтамасыз ету және о л а р ғ а ұ с ы н ы м д а р б е р у ;

2) судьялардың тәуелсіздігін қамтамасыз ету Алқаның негізгі міндеттері болып табылады.

2-бап. Біліктілік алқасы туралы заңдар

Біліктілік алқасы туралы заңдар Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесін белгілейтін Конституциялық заңнан , осы Заңнан, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

3-бап. Алқаның өкілеттігі

1. А л қ а :

1) аудандық немесе соған теңестірілген сотта, сондай-ақ жоғары тұрған соттарда судья болып жұмыс істеуге тілек білдірген азаматтардан біліктілік емтихандарын қабылдайды және аудандық немесе соған теңестірілген соттың судьясы мен төрағасы қызметіне тағайындау туралы ұсыным береді;

2) судья қызметіне орналасу үшін біліктілік емтиханын тапсырған адамдардың есебін жүргізеді;

3) аудандық немесе соған теңестірілген соттың судьясы мен төрағасының орнынан түсуі немесе орнынан түсуін тоқтату туралы мәселелерді қарайды және аудандық немесе соған теңестірілген соттың судьясы мен төрағасын қызметінен босату туралы ұсыным шығарады.

2. Өз өкілеттігін жүзеге асыру үшін Алқаның мемлекеттік органдардан, лауазымды адамдардан, ұйымдардан, азаматтардан қажетті ақпараттар мен құжаттар сұратып алдыруға және алуға, сондай-ақ өз жұмысына мамандарды тартуға құқығы бар.

2-тарау. БІЛКІТІЛК АЛҚАСЫН ҚҰРУ

4-бап. Алқаның құрамы

1. Алқаның құрамына:

1) Қазақстан Республикасының Президенті тағайындайтын төраға;
2) Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі жіберетін екі депутат;

3) Жоғарғы Соттың жалпы отырысы сайлаған жеті судья (облыстық және соларға теңестірілген соттардың жалпы отырыстары ұсынған кандидаттар арасынан аудандық және соған теңестірілген соттың екі судьясы, облыстық және соған теңестірілген соттың үш судьясы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының екі судьясы);

4) Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры тағайындайтын прокурор;

5) ғылым және білім беру саласындағы уәкілетті органмен келісе отырып Әділет министрлігі жіберетін құқық пәнінің оқытушысы мен заңгер-ғалым;

6) Қазақстан Республикасының Әділет министрі тағайындайтын әділет органының қызметкері кіреді.

2. Жұмысты ұйымдастыру үшін Алқа өз құрамынан ашық дауыс беру арқылы екі жыл мерзімге хатшы сайлайды.

5-бап. Алқа мүшелігіне кандидаттарға қойылатын талаптар

Алқаның құрамына ұсынылатын адамдардың заң ісі саласында терең кәсіби білімі, заң мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесі, ол принципшіл және мінсіз абыройлы болуға тиіс.

Судьялардың, прокурорлардың және әділет органдары қызметкерлерінің мамандығы бойынша кем дегенде бес жыл еңбек стажы болуға тиіс.

Құқық пәнінің оқытушысы мен заңгер-ғалымның заң ғылымының докторы немесе кандидаты ғылыми дәрежесі болуға тиіс.

6-бап. Алқа мүшелерінің өкілеттік мерзімі

1. Парламент Мәжілісінің депутаттарын Алқаның құрамына Парламент Мәжілісі екі жыл мерзімге жібереді.

2. Судьялар екі жыл мерзімге сайланады.

3. Прокурорды және әділет органдарының қызметкерін тиісінше Бас Прокурор және Әділет министрі екі жыл мерзімге тағайындайды.

4. Құқық пәнінің оқытушысы мен заңгер-ғалым екі жыл мерзімге жіберіледі.

5. Қайсыбір мүше шығып қалған жағдайда Алқаның жаңа мүшесі екі айдан кешіктірілмей жіберілуге немесе тағайындалуға тиіс.

3-тарау. БІЛІКТІЛІК АЛҚАСЫ МҮШЕЛЕРІНІҢ ӨКІЛЕТТІГІ

7-бап. Алқа төрағасының өкілеттігі

1 . А л қ а т ө р а ғ а с ы :

1) Алқа жұмысын ұйымдастырады, отырыстарды шақырады, Алқа отырыстарында қарау үшін мәселелер дайындауға басшылықты жүзеге асырады;

2) Алқа шешімі негізінде конкурсқа қатысуға жіберілген адамдар тізімін, сондай-ақ конкурсқа қатысуға жіберілмеген адамдар тізімін бекітеді;

3) Алқа отырыстарында төрағалық етеді және оның шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді;

4) Алқа қызметінде регламенттің сақталуын қамтамасыз етеді;

5) өзіне заңдарда жүктелген басқа да өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Алқа төрағасы болмаған жағдайда оның міндетін уақытша атқару Алқа хатшысына жүктеледі. Хатшы болмаған жағдайда төраға міндетін атқару Алқа шешімімен оның мүшелерінің біріне жүктеледі.

3 . А л қ а х а т ш ы с ы :

1) Алқа мүшелерінің ұсынысы бойынша алдағы отырыстың қарауына енгізілетін мәселелерді түзеді және олар туралы төрағаға алдын ала баяндайды;

2) Алқа отырыстары хаттамаларының, ол қабылдаған қорытындылар мен ұсынымдардың үзінді көшірмелерін өз қолын қойып куәландырады;

3) келіп түскен материалдарды зерделейді, оларды төрағаға баяндайды, оның тапсырмасы бойынша қосымша құжаттарды сұратып алдырады, тексеру ұйымдастырады ;

4) Алқа жұмысының ұйымдастырылуын жақсартуға бағытталған ұсыныстар енгізеді ;

5) Алқа отырысына шақырылған адамдардың келуін ұйымдастырады;

6) төрағаның өкімдері мен Алқаның шешімдерін орындайды.

Хатшы болмаған жағдайда, оның міндетін уақытша атқаруды Алқа төрағасы оның мүшелерінің біріне жүктейді.

8-бап. Алқа мүшелерінің құқықтары

А л қ а м ү ш е с і :

1) Алқаның қарауына берілген материалдармен танысуға;

- 2) материалдарды зерделеу мен тексеруге қатысуға;
- 3) қаралатын мәселелер бойынша өтінішті мәлімдеуге, себептері мен дәлелдемелерін келтіруге;
- 4) қолында бар құжаттарды табыс етуге;
- 5) шешім қабылдауға дауыс беру арқылы қатысуға;
- 6) Алқаның шешімдеріне қол қоюға құқылы.

9-бап. Алқа мүшесіне қарсылық білдіру

Егер Алқа мүшесінің мүдделі еместігіне күмән туғызатын мән-жайлар айқындалса, оны мәселені қарауға қатыстыруға болмайды және оған қарсылық (өз-өзіне қарсылық) білдірілуге тиіс.

Алқа мүшесіне қарсылық білдіруді қаралатын мәселені ұсынған адамдар да, қаралатын мәселеге қатысты адамдар да мәлімдей алады.

Алқа мүшесіне қарсылық (өз-өзіне қарсылық) білдіру туралы шешім жазбаша нысанда және қарсылық білдірілген адамның қатысуынсыз көпшілік дауыспен қабылданады.

4-тарау. БІЛКТІЛІК АЛҚАСЫНЫҢ ОТЫРЫСТАРЫ

10-бап. Алқа отырыстары

1. Алқа өз отырыстарын қажетіне қарай өткізеді, бірақ ол жылына төрт реттен кем болмауға тиіс.

2. Алқаның отырыстары ашық және жария өткізіледі, ал қажет болған жағдайда Алқа шешімімен жабық отырыстар өткізілуі мүмкін. Егер отырыстарға Алқа мүшелерінің жалпы санының кем дегенде үштен екісі қатысса, ол заңды деп есептеледі.

3. Алқа отырыстарының өткізілетін уақыты мен орны туралы оның мүшелері мен шақырылған адамдар он күнтізбелік күннен кешіктірілмей хабардар етіледі.

4. Алқа материалдарды олар келіп түскен күннен бастап үш айлық мерзімнен кешіктірмей қарайды.

11-бап. Алқа отырысын өткізу тәртібі

1. Алқаның отырысын оның төрағасы жүргізеді. Отырысқа мемлекеттік органдардың, қоғамдық бірлестіктердің өкілдері шақырылуы мүмкін.

2. Алқа отырысында шешілуге тиіс мәселелерді қарау төрағалық етушінің немесе Алқа қарауына түскен ұсынысты және өзге де материалдарды алдын ала зерделеген Алқа мүшесінің баяндамасымен басталады. Содан кейін алқа отырысына шақырылған адамдар тыңдалады, қажетті материалдар зерделенеді.

12-бап. Алқаның шешімі

1. Алқаның шешімі отырысқа қатысып отырған оның мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады. Дауыс беру өзіне қатысты мәселе шешіліп жатқан адам және шақырылған адамдар болмаған кезде де жүргізілуі мүмкін.

2. Алқаның шешімі жазбаша түрде баяндалады және онда шешімнің

шығарылған күні мен орны, мәселені қараған Алқа құрамы, қабылданған шешімнің дәлелдері жазылуға тиіс. Шешімге төрағалық етуші және Алқа мүшелері қол қояды.

3. Қаралған мәселелер бойынша Алқа отырысқа қатысқан барлық Алқа мүшелері қол қойған хаттамалық шешімдер және (немесе) ұсынымдар қабылдайды. Алқа мүшелерінің дауыс беруден қалыс қалуға құқығы жоқ.

4. Қабылданатын шешіммен келіспеген жағдайда Алқа мүшесі ерекше пікірін баяндауға құқылы.

5. Дауыстар тең болған жағдайда төрағалық етушінің дауысы шешуші болып табылады.

5-тарау. БІЛІКТІЛІК ЕМТИХАНДАРЫН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

13-бап. Біліктілік емтихандарын тапсыру талаптары

1. Судьялыққа кандидаттан біліктілік емтихандарын қабылдау азаматтар арнайы тексеруден өткеннен кейін жүзеге асырылады.

2. Емтихан қабылдау алдындағы бір жыл ішінде қызметтік міндеттерін атқару кезіндегі теріс қылықтары және заңдылықты бұзғаны үшін судья қызметінен, құқық қорғау органдарынан немесе мемлекеттік қызметтен шығарылған адамдар біліктілік емтиханын тапсыруға жіберілмейді.

3. Біліктілік емтихандарын тапсыра алмаған адамдар оларды тапсыруға бір жылдан кейін ғана жіберіледі.

14-бап. Біліктілік емтихандарын қабылдаудан бас тарту

Судьялыққа кандидаттар заңда қойылған талаптарға сай келмеген жағдайда, олардан біліктілік емтихандарын қабылдаудан бас тартуға жол беріледі.

Біліктілік емтихандарын тапсыруға жіберуден бас тартылған жағдайда Алқа өтініш берілген күннен бастап бір ай ішінде азаматқа нақты заңның бұзылғандығына сілтеме жасай отырып, дәлелді бас тарту қағазын беруге міндетті.

6-тарау. СУДЬЯ ҚЫЗМЕТІНЕ ТАҒАЙЫНДАУ ТУРАЛЫ ҰСЫНЫМ ШЫҒАРУ

15-бап. Конкурстық комиссияны өткізу шарттары

1. Алқаның судья қызметіне тағайындау туралы ұсынымы конкурстық қараудың нәтижесі бойынша беріледі.

2. Тиісті уәкілетті мемлекеттік органның аудандық немесе соған теңестірілген сот судьясы қызметі орнының босағаны туралы ұсынысы Алқаның конкурс өткізуіне негіз болып табылады.

3. Судьяның бос қызмет орнына орналасуға кандидатуралар іріктеу жөніндегі

конкурстың өткізілетін мерзімі мен орны туралы хабарламаны Алқа конкурс өткізуден бір ай бұрын республикалық бұқаралық ақпарат құралдарының ресми басылымдарында мемлекеттік тілде және орыс тілінде жариялайды.

16-бап. Конкурсқа қатысушылар

1. Конкурсқа қатысу үшін Алқаға өтініш және тізбесі Алқаның регламентінде белгіленетін басқа да құжаттарды беру қажет.

2. Судья қызметіне Алқаның ұсынымын алуға арналған конкурсқа:

1) с у д ь я л а р ;

2) судья қызметіне біліктілік емтихандарын тапсырған және судьялар резервіне енгізіліп, тағылымдамадан өткен судьялыққа кандидаттар қатыса алады .

17-бап. Алқаның судьялыққа кандидат ұсынуы

1. Алқа Қазақстан Республикасы Президентіне аудандық және соған теңестірілген сот судьяларының, сондай-ақ төрағаларының бос қызмет орындарына тағайындауға ұсыну үшін Әділет министріне кандидат ұсынады.

2. Алқаның ұсынымдарын Әділет министрі бір ай мерзімде қарайды. Әділет министрі ұсынылған кандидатурамен келіспесе, ол Қазақстан Республикасының Президентіне осы кандидатура бойынша дәлелді қорытындымен ұсыныс енгізеді.

7-тарау. СУДЬЯ ҚЫЗМЕТІНЕН БОСАТУ ТУРАЛЫ ҰСЫНЫМДЫ ҚАБЫЛДАУ

18-бап. Судья қызметінен босату туралы мәселені қарау үшін негіздер

1. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынысы Алқаның судьяны қызметінен босату туралы мәселені қарауына негіз болып табылады.

2. Алқа ұсынысты алғаннан кейін судьядан және басқа адамдардан жазбаша түсініктеме алу, тиісті материалдарды сұратып алдырып, танысу, мемлекеттік органдардан, ұйымдар мен азаматтардан өзге де ақпарат алу арқылы ондағы мәліметтерді тексереді.

3. Төрағаның тапсыруы бойынша судьяға қатысты тексеруді құрамында Алқаның кемінде үш мүшесі бар комиссия жүргізеді.

4. Тексеру нәтижесі бойынша анықтама толтырылады. Анықтамада ашылған мән-жайлардың баяндалуы, тексерушілердің қорытындысы мен ұсыныстары және олардың қойған қолдары болуға тиіс.

19-бап. Судьяны тексеру нәтижелерімен таныстыру

1. Өзіне қатысты тексеру жүргізілген судья тексерудің анықтамасымен және материалдарымен таныстырылуға тиіс. Бұл ретте ол қосымша түсініктемелер беріп, жекелеген мән-жайларды тексеру туралы өтініш жасай алады.

2. Өзіне қатысты тексеру жүргізілген судья тексеру анықтамасымен және материалдарымен танысудан бас тартқан жағдайда, ол жөнінде хаттама жасалады, оған тексеруді жүргізген адамдар қол қояды.

20-бап. Судьяны қызметінен босату туралы мәселені қарау

1. Алқа судьяны қызметінен босату туралы мәселені судья тексеру материалдарымен таныстырылған күннен бастап бір ай мерзімде, бірақ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынысы алынған күннен бастап үш айдан кешіктірмей қарайды.

2. Алқа мәселені қараған кезде Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынысы алынған судьяның түсініктемесін тыңдауға тиіс. Судьяның Алқа отырысына дәлелсіз себептермен келмей қалуы мәселені қарауға кедергі болмайды. Отырыста судьяның да, комиссияның да өтініші бойынша шақырылған басқа адамдардың хабарламалары тыңдалып, құжаттар жария етілуі және өзге де материалдар қаралуы мүмкін.

3. Мәселені қарау Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынысында көрсетілген негіздер шегінде ғана жүргізіледі.

4. Алқаның шешімінде негізге алынып ұсыныс жасалған мән-жайлар, судьяның түсініктемесі, судьяның іс-әрекеті мен жеке басын сипаттайтын мәліметтер, дәлелдемелерге сілтеме жасалып қабылданған шешімнің себептері, сондай-ақ шешімге шағым жасаудың тәртібі мен мерзімдері көрсетілуге тиіс.

21-бап. Аудандық және соған теңестірілген сот төрағасын қызметінен босату туралы мәселені қарау

Алқа аудандық және соған теңестірілген сот төрағасын қызметінен босату туралы мәселені аудандық және соған теңестірілген сот судьясы жөніндегі мәселе сияқты қарайды.

8-тарау. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

22-бап. Алқаның қызметін ұйымдық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету

Алқаның қызметін ұйымдық және материалдық-техникалық қамтамасыз етуді Қазақстан Республикасының Президенті белгілейтін мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

23-бап. Алқаның регламенті

Осы Заңмен реттелмеген құжаттар қабылдау, Алқада біліктілік емтихандарын тапсыру, конкурс өткізу, ұсыным беру тәртібі, сондай-ақ ішкі тәртіп пен қызметті ұйымдастыру мәселелері Алқа мүшелері жалпы санының көпшілік дауысымен Алқа қабылдайтын регламентпен белгіленеді.

24-бап. Алқаның мөрі

Алқаның Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы мен өз атауы бейнеленген мөрі болады.

25-бап. Алқаның төрағасы мен мүшелерінің куәлігі

Алқаның төрағасы мен мүшелеріне белгіленген үлгіде куәліктер беріледі.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК